

Pla estratègic dels **espais litorals** de la ciutat

Plantejament general, objectius
i línies de treball

Juliol de 2018

Gerència Municipal

Direcció de l'Oficina estratègica de l'àmbit del Pla del delta del Llobregat

B
BC
BN

Continguts

- 01.** L'àmbit
- 02.** Per què un nou pla?
- 03.** Dues “idees força” i tres grans objectius
- 04.** Les temàtiques del pla
- 05.** Metodologia – un Pacte pel Litoral?
- 06.** Procés participatiu

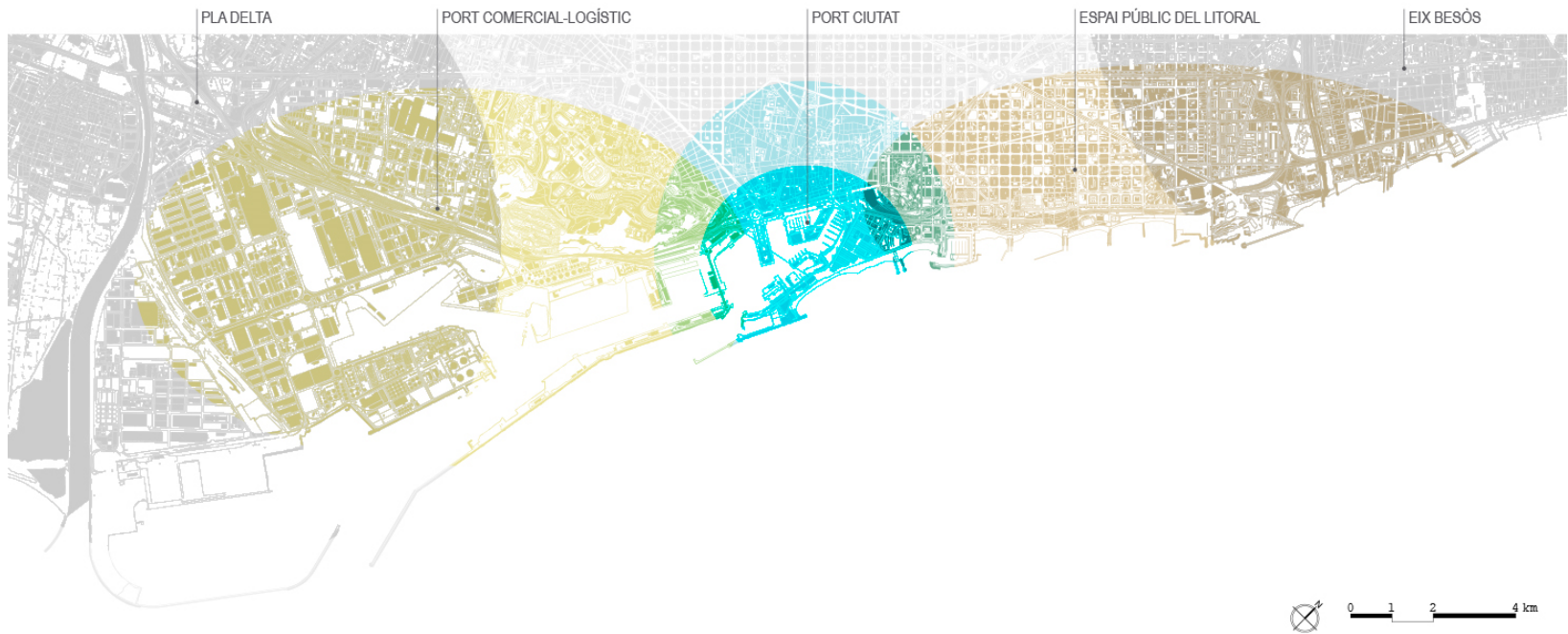
01

L'àmbit

B

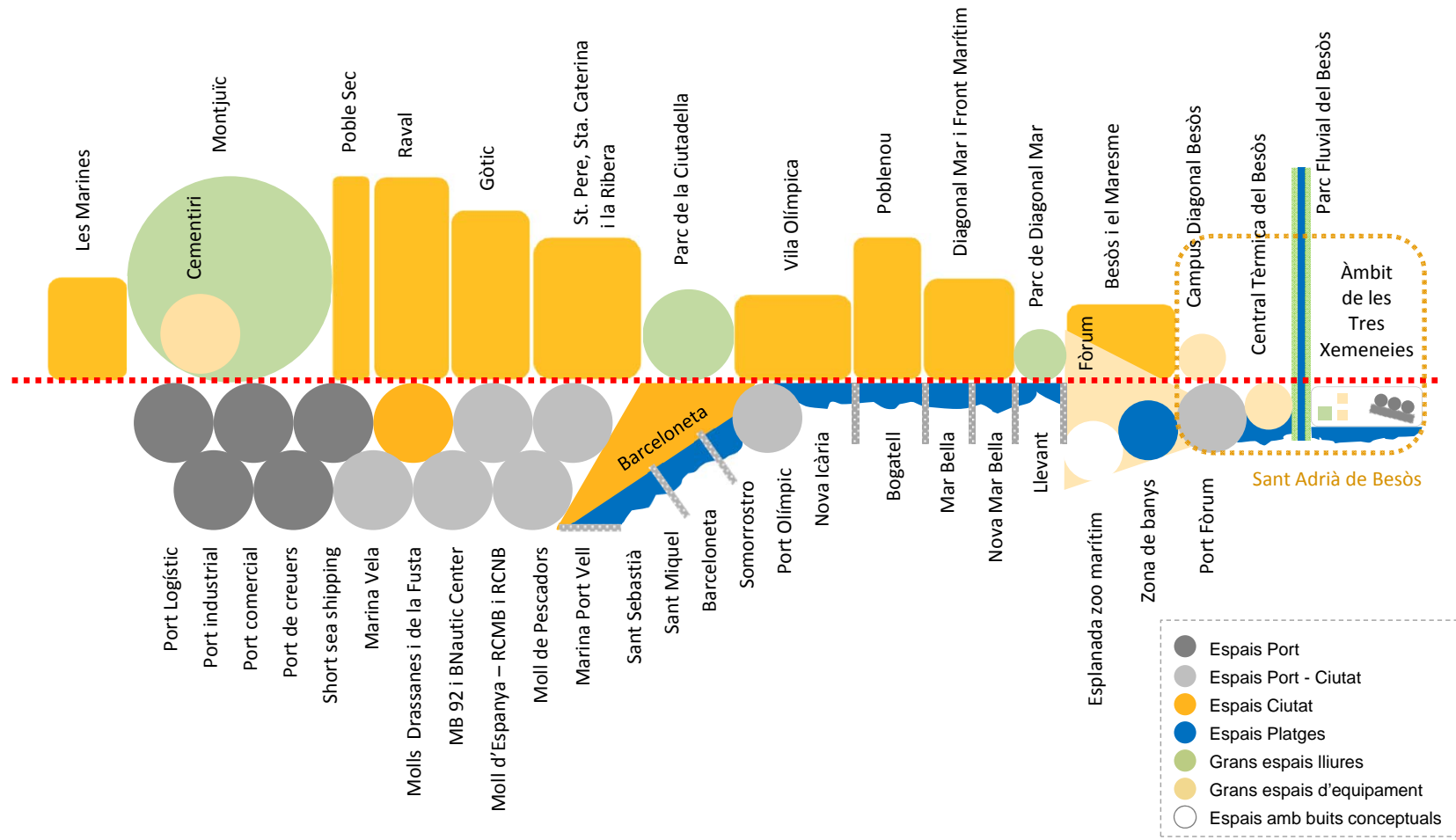

Un conjunt d'àmbits de la ciutat amb un denominador comú: el mar

Visió sistèmica dels espais litorals de la ciutat

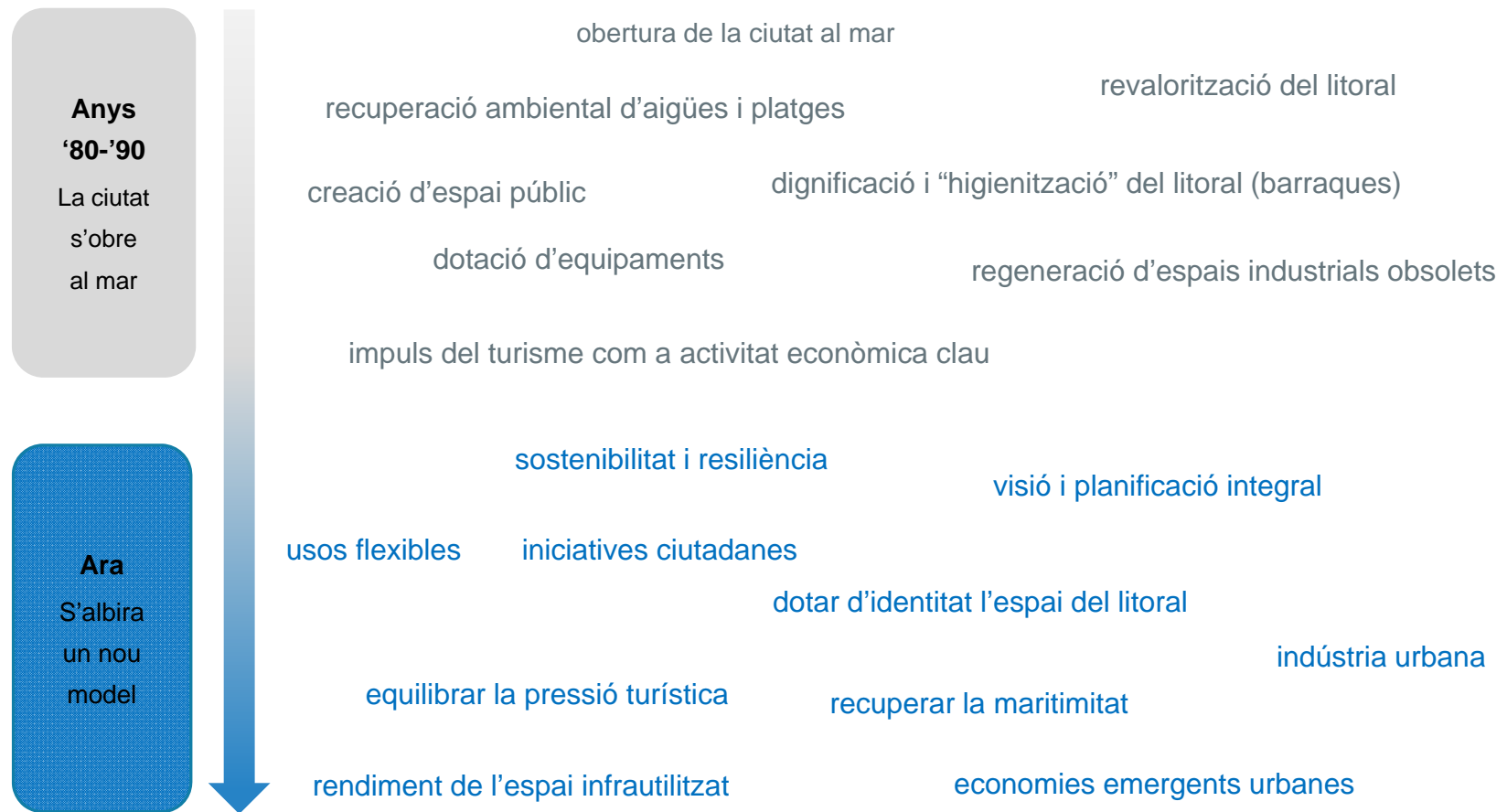
02

Per què un nou pla?

B

Perquè està emergint un nou paradigma que demana noves respostes

Perquè hi ha problemàtiques específiques que cal resoldre

Entre d'altres:

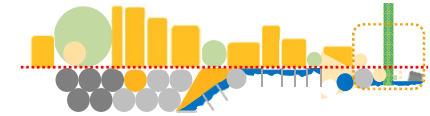
- **Pèrdua d'identitat** i risc de **gentrificació** dels barris del litoral.
- **Massificació i congestió** de molts espais públics. Usos privatis a la riba del mar.
- **Inseguretat ciutadana** a causa dels comportaments incívics i la delinqüència.
- **Desconeixement del balanç socioeconòmic** de les activitats que es duen a terme al litoral i poca visibilitat dels temes marítims a la ciutat (“**dèficit de maritimitat**”).
- **Poca permeabilitat horitzontal i vertical** de la ciutat amb el front litoral condicionada per la Ronda Litoral i els seus laterals, i **manca d'un eix longitudinal vertebrador per a vianants i modes actius** (hi ha nombroses discontinuïtats, sobre tot com més a la vora dels rius Besòs i Llobregat).
- **Impactes del transport terrestre i marítim sobre la qualitat de l'aire.**
- **Vulnerabilitat ambiental del front litoral** a curt, mig i llarg termini.
- **Multiplicitat d'agents implicats** en la gestió del litoral. Manca de diàleg i de sinergies, i absència d'un discurs compartit sobre els usos i les activitats.

03

Dues “idees força” i tres grans objectius

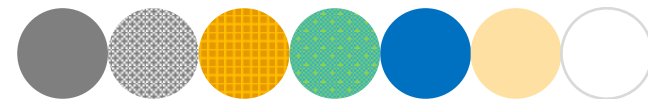
B

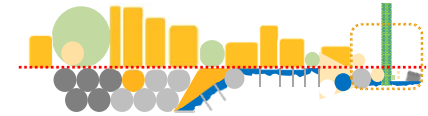

Dues “idees força”

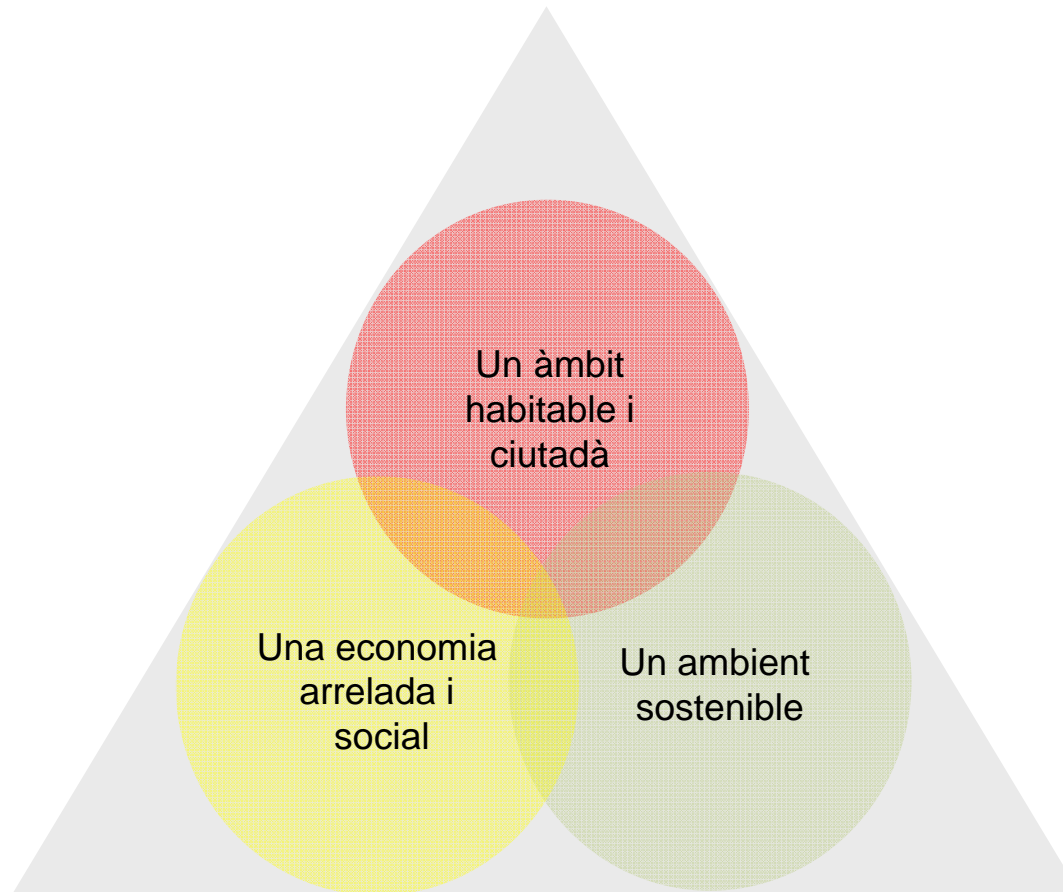

- Reconquesta del front litoral com a **àmbit públic** de qualitat, **obert** i gaudit per **tota la ciutadania**
- Definir **un model del litoral** i **pactar-ho** amb els actors clau de cada àmbit

Tres objectius generals

Objectius d'habitabilitat 1/2

Un àmbit
habitable i
ciudadà

- **Articular un discurs comprensiu** sobre el litoral que integri tots els seus elements (ports, platges, passeig marítim, barris del litoral, equipaments i espais verds).
- Definir un **relat estratègic per a cada espai litoral** de la ciutat que resulti en la creació de directrius concretes per al planejament i la programació.
- **Elaborar participativament** el model de front litoral i **pactar-ho** amb els ciutadans i tots els agents administratius i territorials.
- **Millorar el diàleg** amb els agents socials i econòmics.
- **Resoldre** els conflictes d'usos dels espais litorals sempre a favor de la ciutadania.
- **Aprofitar les oportunitats** conjunturals per **redefinir els usos i adequar-los als propis del litoral**, amb l'objectiu d'aconseguir, un **apropament del ciudadà a la cultura marítima** i a l'ús del mar en general.

Objectius d'habitabilitat 2/2

Un àmbit
habitable i
ciudadà

- **Recuperació de la identitat col·lectiva del litoral i de la memòria històrica mar-ciutat.** Donar a conèixer la diversitat, heterogeneïtat, valors, passat històric i singularitat del front litoral.
- **Identificar els espais més ocupats i els infrautilitzats, i promoure un equilibri territorial** a escala local, que permeti descongestionar aquelles zones més saturades i descobrir més espais.
- Calcular la **capacitat de càrrega de les platges i altres espais litoral sobreocupats**, i establir mesures efectives de redistribució de la seva utilització.
- **Millorar la permeabilitat** horitzontal i vertical de la ciutat amb el mar, **obrint i facilitant l'accessibilitat als espais litorals.**

Nota: **Cal fer efectiva la desafectació de terrenys de la ZMT a curt termini.** És necessari recuperar patrimonialment els espais desafectats per a la ZMT i integrar-los en el teixit urbà i en la gestió diària de la ciutat.

Objectius de sostenibilitat ambiental 1/2

Un ambient
sostenible

- **Posar en valor els espais verds litorals i la seva gestió ambiental** per apropar-la i fer-la més visible per a la ciutadania.
- Identificar els elements de **vulnerabilitat del litoral** a curt, mig i llarg termini (canvi climàtic), i establir els mecanismes per fer-hi front.
- **Diagnosticar el funcionament dels serveis ambientals i la gestió d'ecosistemes** que hi ha al litoral de Barcelona (e.g Parc d'Esculls de Barcelona) i optimitzar-los consegüentment.
- Identificar **riscos ambientals associats a les activitats dels ports i a l'ús del litoral** i plantejar estratègies per reduir-los.
- **Mitigació dels impactes ambientals** de l'àmbit (soroll, contaminació atmosfèrica i de l'aigua, etc.)

Objectius de sostenibilitat ambiental 2/2

Un ambient
sostenible

- **Millorar la informació del litoral i la seva comunicació**, coordinant i connectant els diferents canals i interlocutors
- Desenvolupar **noves interaccions entre els espais de divulgació del litoral i la ciutadania** (especialment amb els barris litorals) per donar a conèixer l'estat del fons marí i la biodiversitat marina, així com els treballs que realitzen entitats i centres d'investigació vers el mar.

Nota: Cal fer efectiva la construcció de l'**espigó de Sant Sebastià** per tal de millorar l'estabilització de les platges de ponent.

Objectius de sostenibilitat econòmica 1/2

Una economia
arrelada i
social

- Conceptualitzar el vessant econòmic del **front portuari** de la ciutat, i fomentar un **model productiu lligat a la condició marítima i portuària de la ciutat**.
- **Analitzar els sectors econòmics** que interactuen al litoral i la **població ocupada** i impulsar accions per revertir les tendències no desitjades i aprofitar les oportunitats existents.
- Avaluat el **balanç econòmic** de les activitats que es duen a terme al litoral incloent les externalitats que es generen.
- **Identificar les necessitats formatives dels perfils professionals vinculats al litoral** per promoure la millora de les capacitacions professionals dels ciutadans i augmentar les oportunitats d'ocupació.
- **Apropar les activitats nàutiques a la ciutadania**.

Objectius de sostenibilitat econòmica 2/2

Una economia
arrelada i
social

- **Aconseguir la complicitat dels agents econòmics** que intervenen al litoral.
- **Establir criteris i nous procediments de coordinació** per a l'atorgament de concessions, llicències i permisos **tenint en compte l'operativa de les platges i el rereciutat.**
- Establir una **coordinació empoderada i uns interlocutors clars** per a la gestió integrada i efectiva del litoral.

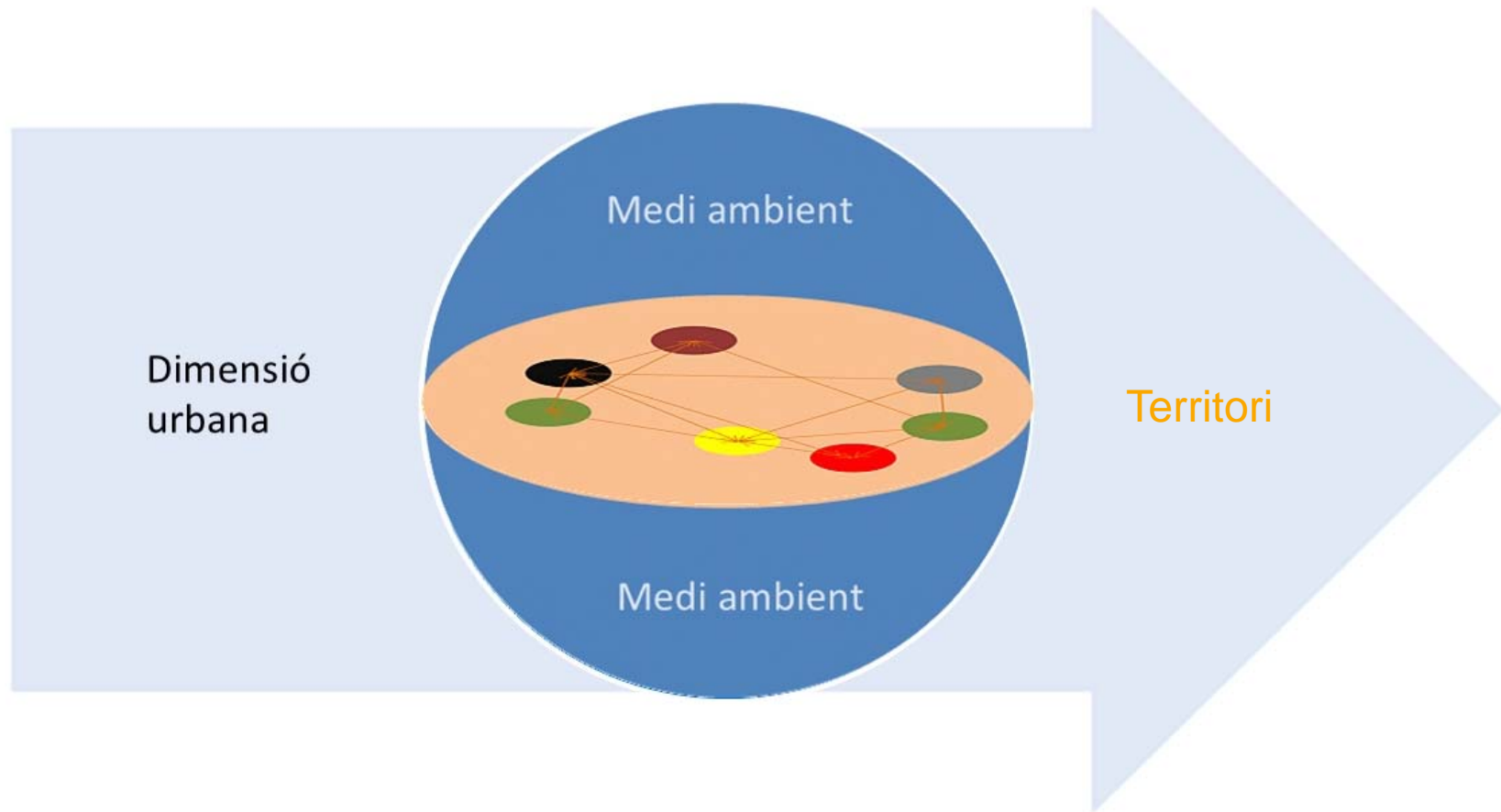
04

Les temàtiques del pla

B

Les temàtiques del pla

Les temàtiques del pla

Gent, organitzacions i institucions
Llocs de treball i població ocupada
Els no residents
Conflictes urbans

Planejament i usos del sòl
Sistemes d'espais lliures
Equipaments i serveis urbans

Infraestructures (ports i transports)
Xarxes tècniques de serveis

Fluxos de mobilitat
Accessibilitat
Paisatge urbà

Estat del medi ambient costaner
Qualitat atmosfèrica
Adaptació al canvi climàtic
"Factura" de costos externs

Riscos i seguretat
Resiliència

...

05

Metodologia – un Pacte pel Litoral?

B

Metodologia

Seqüència de planejament

De ben segur la definició de l'escenari horitzó i la concreció de les accions estratègiques i els projectes seran **processos dialèctics** amb molta controvèrsia atès que els agents incumbents, tant institucionals com de la ciutadania, tenen visions diferents i, en alguns casos, contraposades...

➔ Recerca del “consens possible” sobre la diagnosi, les estratègies i els projectes amb una metodologia de **pacte**.

Antecedent: el Pacte per la Mobilitat (1998)

www.barcelona.cat ajuntament.barcelona.cat

Ecologia, Urbanisme i Mobilitat

QUI SOM QUÈ FEM I PER QUÈ **AMB QUI HO FEM** SERVEIS TRÀMITS EQUIPAMENTS ACTUALITAT CONTACTE

Inici / Amb qui ho fem / Pacte per la mobilitat

Pacte per la mobilitat

Que Barcelona continuï progressant cap a un model públic cada cop més segur i confortable demana el participació voluntària de tots els agents que tenen àmbits.

El Pacte per la Mobilitat és un espai de participació i fòrum participatiu format per l'Administració local i entitats de la ciutat per construir un model de mobilitat.

www.barcelona.cat ajuntament.barcelona.cat

Ecologia, Urbanisme i Mobilitat

QUI SOM QUÈ FEM I PER QUÈ **AMB QUI HO FEM** SERVEIS TRÀMITS EQUIPAMENTS ACTUALITAT CONTACTE

Inici / Amb qui ho fem / Pacte per la mobilitat / Què és el pacte?

Què és el pacte?

El Pacte per la Mobilitat cristal·litza de manera formal a Barcelona l'any 1998 com a espai de consulta i diàleg format inicialment per una trentena d'entitats i organitzacions ciutadanes, a més del mateix Ajuntament, que continua en funcionament gràcies a l'esforç col·lectiu. El pacte, des dels seus inicis, contribueix a impulsar iniciatives i trobar respostes a les noves necessitats que sorgeixen en matèria de mobilitat i seguretat viària urbana.

Pacte per la mobilitat

- > QUE ES?
- > FUNCIONAMENT
- > ENTITATS
- > SESSIONS I CONVOCATÒRIES

Principis del pacte

Les organitzacions i entitats que van subscriure el Pacte per la Mobilitat de Barcelona l'any 1998, ho van fer sobre la base de cinc principis que havien de guiar l'acció de la mesa i el canvi de paradigma en favor d'una mobilitat més sostenible. Eren els següents:

El principi de sostenibilitat. Cal assegurar, avui i en el futur, una mobilitat que resti agressivitat a l'entorn i a la ciutadania, i que faci augmentar la planificació, l'eficiència, l'estalvi de recursos i el respecte al medi ambient.

- Cal establir mecanismes per defensar el dret a la mobilitat de tothom.
- S'ha de garantir la qualitat de vida de tots els ciutadans.
- Convé fomentar un canvi d'actitud de les administracions i de la ciutadania, amb sistemes que garanteixin la seguretat i la disciplina viària.
- S'han de planificar les noves actuacions urbanístiques segons les necessitats de mobilitat que generaran.

El consens respecte a aquests principis va permetre elaborar un decàleg d'objectius que encara són vigents.

Entitats i equipaments (66)

Districte

- Ciutat Vella (16)
- Eixample (17)
- Gràcia (7)
- Horta-Guinardó (1)
- Les Corts (2)
- Sant Andreu (3)
- Sant Martí (6)
- Sants-Montjuïc (4)
- Sarrià-Sant Gervasi (1)

Entitats i equipaments

- Administració Pública (5)
- Associacions (43)
- Centres d'Informació (1)
- Cultura i lleure (6)
- Educació (3)
- Esports (5)
- Mercats i centres comercials (1)
- Serveis Socials (2)
- Transports (66)

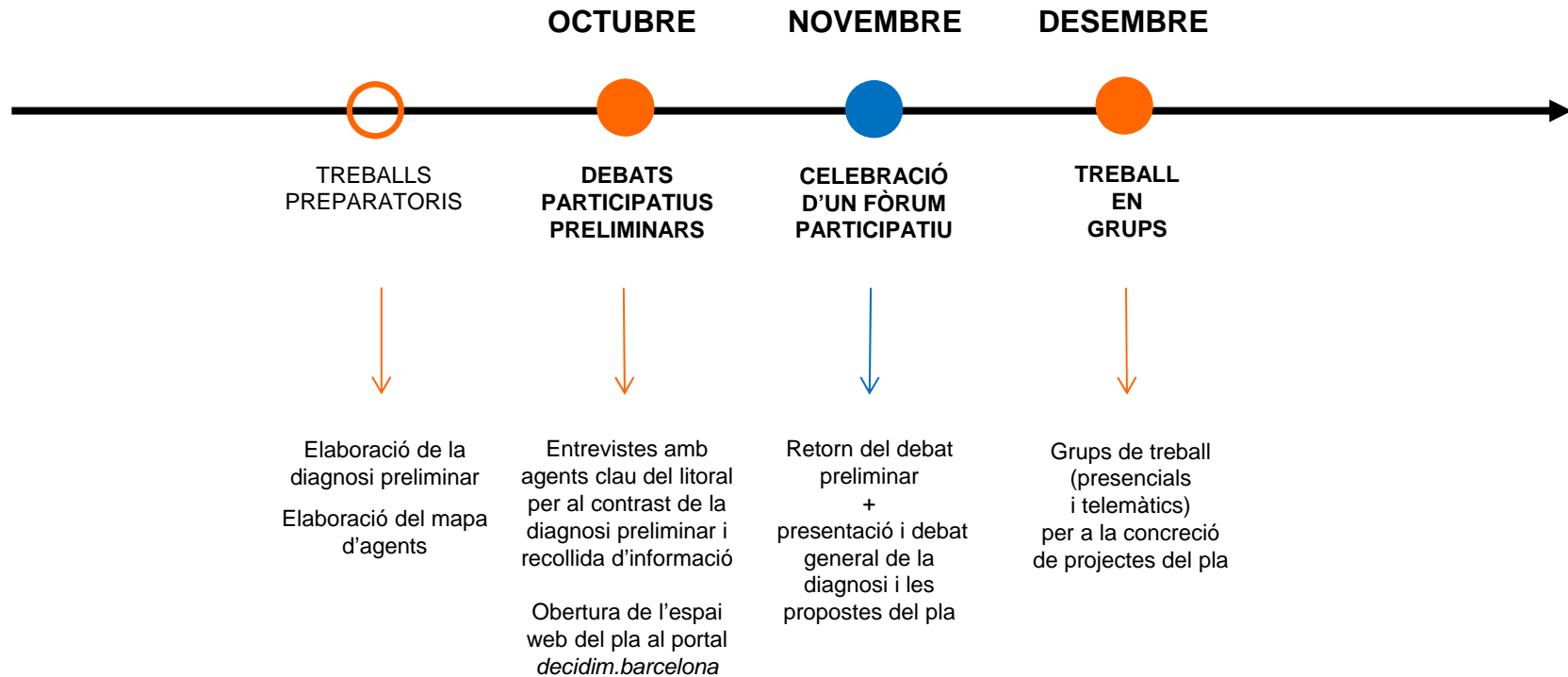
06

Procés participatiu

B

Etapes

La plataforma *decidim.barcelona*

The screenshot shows a web browser window displaying the 'decidim.barcelona' platform. The page title is 'Pla estratègic dels espais litorals de la ciutat'. The navigation menu includes 'Inici', 'Processos', 'Òrgans', 'Iniciatives', 'Més Informació', and 'Rendició de comptes'. The main content area features a progress bar indicating 'Fase 1 de 5' and a 'PRESENTACIÓ' section with dates '25-09-2018 - 24-11-2018' and a 'Veure les fases' button. Below this, there is a section titled 'EL PROCÉS' with a red icon. The text describes the initiative: 'L'Ajuntament de Barcelona ha iniciat l'elaboració del Pla estratègic dels espais litorals de la ciutat, un instrument de planificació que pretén ordenar i gestionar els espais urbans del front marítim. El pla abasta els barris del litoral, els ports, les platges, els equipaments i els espais lliures. Fins ara, mai no s'havia plantejat construir una estratègia conjunta que englobés tots aquests àmbits, que tenen com a comú denominador el seu vincle amb el mar. Els espais litorals són clau per a la vida de la ciutat. En ells intervenen un munt d'agents públics i privats i han estat sotmesos, en els darrers anys, a un ús cada cop més intens. No és estrany, doncs, que en aquest àmbit hagin aparegut situacions de conflicte i tensions entre els diversos actors, un context que és difícil gestionar amb els mecanismes clàssics de governança. Aquest nou pla va a l'encontre dels problemes de la ciutadania i vol fer possible que el...'. On the right side, there are three boxes: 'QUÈ ES DECIDEIX' (Concertació de la diagnosi, les estratègies i les accions que la ciutat ha d'emprendre als espais litorals), 'QUI PARTICIPA' (Persones, col·lectius, organitzacions i entitats que viuen, treballen i gaudeixen al litoral), and 'COM ES DECIDEIX' (Plenari - Grups de treball -). A 'Deixar de seguir' button is also visible.

**Ajuntament
de Barcelona**

B
BC
BN